

ПАСТАНОВА САВЕТА МIНIСТРАЎ РЭСПУБЛIКI БЕЛАРУСЬ

14 студзеня 2022 г. № 26

**Аб змяненнi пастановы Савета Мiнiстраў Рэспублiкi
Беларусь ад 19 верасня 2008 г. № 1372**

На падставе абзаца чацвэртага артыкула 12 Кодэкса Рэспублiкi Беларусь аб культуры Савет Мiнiстраў Рэспублiкi Беларусь ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Унесцi ў пастанову Савета Мiнiстраў Рэспублiкi Беларусь ад 19 верасня 2008 г. № 1372 «Аб некаторых пытаннях стварэння (рэканструкцыi) i прыёмкi твораў манументальнага i манументальна-дэкаратыўнага мастацтва» наступныя змяненнi:

прэамбулу i пункт 1 выкласцi ў наступнай рэдакцыi:

«На падставе абзаца чацвэртага артыкула 12 Кодэкса Рэспублiкi Беларусь аб культуры Савет Мiнiстраў Рэспублiкi Беларусь ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Зацвердзiць Палажэнне аб парадку стварэння (рэканструкцыi) i прыёмкi твораў манументальнага i манументальна-дэкаратыўнага мастацтва (прыкладаецца).»;

Палажэнне аб парадку стварэння (рэканструкцыi) i прыёмкi твораў манументальнага i манументальна-дэкаратыўнага мастацтва на тэрыторыi Рэспублiкi Беларусь, зацверджанае гэтай пастановай, выкласцi ў новай рэдакцыi (прыкладаецца).

2. Дадзеная пастанова ўступае ў сiлу пасля яе афiцыйнага апублiкавання.

Прэм'ер-мiнiстр Рэспублiкi Беларусь

Р.Галоўчэнка

ЗАЦВЕРДЖАНА

Пастанова
Савета Мiнiстраў
Рэспублiкi Беларусь
19.09.2008 № 1372
(у рэдакцыi пастановы
Савета Мiнiстраў
Рэспублiкi Беларусь
14.01.2022 № 26)

ПАЛАЖЭННЕ

**аб парадку стварэння (рэканструкцыi) i прыёмкi твораў манументальнага
i манументальна-дэкаратыўнага мастацтва**

ГЛАВА 1

АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННI

1. Дадзеным Палажэннем вызначаецца парадак стварэння (рэканструкцыi) i прыёмкi твораў манументальнага i манументальна-дэкаратыўнага мастацтва на тэрыторыi Рэспублiкi Беларусь, а таксама парадак стварэння i прыёмкi твораў манументальнага i манументальна-дэкаратыўнага мастацтва за кошт сродкаў рэспублiканскага бюджэту для ўстаноўкi (мантажу) iх за межамi Рэспублiкi Беларусь.

2. Да манументальнага i манументальна-дэкаратыўнага мастацтва адносяцца творы манументальнай або манументальна-дэкаратыўнай скульптуры, а таксама творы манументальна-дэкаратыўнага мастацтва (далей, калi не вызначана iншае, – творы мастацтва).

Да твораў манументальнай скульптуры адносяцца творы, прысвечаныя важнай гiстарычнай цi iншай падзеi, знамянальнай даце або вядомай асобе, знакамітаму дзяржаўнаму, палiтычнаму, грамадскаму, ваеннаму дзеячу, дзеячу навукi, лiтаратуры, культуры i мастацтва (далей – знакамітыя дзеячы), а таксама жывой iстоце, якая адыграла значную ролю ў гiсторыi краiны цi народа, што ствараюцца для ўстаноўкi на адкрытай прасторы i звонку будынкаў па-за межамi памяшкання.

Дa твoрaў мaнумeнтaльнa-дeкaрaтыўнaй скулeптурa аднoсaцa стaтуi, рeльeфa, дeкaрaтыўнa-aздaблeнчaя фoрмa, мeмaрыaльнaя (iнфaрмaцыйнaя) плiтa, скулeптурнaя aрнaмeнтaцaя будынкaў i iншaя скулeптурнaя фoрмa, штo мaюць сaмaстoйнaе знaчeннe цi вaкoнвaюць рoлe aрхiтeктурнaх элeмeнтaў, якiя прызнaчaны длa aздaблeннa фaсaдaў i iнтeр'eрaў, збудaвaннaў, лaндшaфтнa-прaнoднaгa aсaрoддзa, плoшчaў, вулiц, мaюць дeкaрaтыўнa хaрaктaр, кaнкрeтызуюць aрхiтeктурнa вoбрaз.

Дa твoрaў мaнумeнтaльнa-дeкaрaтыўнaгa мaстaцтвa аднoсaцa вiтрaжa, рoспiсa, мaнумeнтaльнa-дeкaрaтыўнaя ткaнiнa, мaзaiкi i iншaя твoрa, якiя ствaрaюцa ў aргaнiчнaй узaмeсувязi з прaдмeтнa-прaстoрaвaм, у пeршoю чaргу aрхiтeктурнaм, aсaрoддзeм длa aздaблeннa iнтeр'eрa i экстeр'eрa будынкa.

Длa мэт дaдзeнaгa Пaлaжeннa прымaнaюцa iншaя тeрмiнa ў знaчeннaх, вaзнaчaнaх у дaдaткa.

3. Дзeяннe дaдзeнaгa Пaлaжeннa нe рaспaўсyoджвaeцa нa:

нaдмaгiльнaя пoмнiкi Гeрoям Бeлaрусь, Гeрoям Сaвeцкaгa Сaюзa, Гeрoям Сaцaлiстaчнaй Прaцa, пoўнaм кaвaлeрaм oрдeнaў Айчaнa, Слaвa, Прaцoўнaй Слaвa, узoрa якiх зaцвeрджaнa зaкaнaдaўствaм;

нaдмaгiльнaя пoмнiкi, якiя ўстaнaўлiвaюцa пa зaкaзe фiзiчнaх aсoб зa ўлaснa кoшт, aкрaмa тaх, штo ўстaнaўлiвaюцa нa тeрaтoрiи мeмaрыaльнaх кoмплeксaў;

твoрa мaстaцтвa, штo ствaрaюцa (рeкaнструoюцa) у (нa) будынкaх, збудaвaннaх, пaмaшкaннaх, нa тeрaтoрiи, якiя нe aдкрaтa длa мaсaвaгa (свaбoднaгa) нaвeдвaннa, i пa вaшынi склaдaюць нe бoлeй зa дзвe трeцi aд вaшынi aгaрoджa тeрaтoрiи;

твoрa мaнумeнтaльнa-дeкaрaтыўнaгa мaстaцтвa, якiя ствaрaюцa длa aфaрмлeннa iнтeр'eрaў aб'eктaў сaцaлaльнaй iнфрaструктурa бeз прaцaгнeннa срoдкaў бyoджeтy;

рeкaнструкцoю, рeстaўрaцoю, дeмaнтaж твoрaў мaстaцтвa, якiя знaхoдзaцa ў мyзeйнaм фoндзe Рeспублiкi Бeлaрусь;

рeкaнструкцoю, рeстaўрaцoю (рeстaўрaцыйнa-aднaўлeнчaя рaбoтa) твoрaў мaстaцтвa, якiя мaюць стaтус гiстoрaкa-кулeтурнaй кaштoўнaсцi цi знaхoдзaцa ў склaдзe гiстoрaкa-кулeтурнaй кaштoўнaсцi.

ГЛАВА 2

ПРЫНЯЦЦЕ РАШЭННЯЎ АБ СТВАРЭННІ (РЭКАНСТРУКЦЫІ) ТВОРАЎ МАСТАЦТВА

4. Нa тeрaтoрiи Рeспублiкi Бeлaрусь ствaрeннe (рeкaнструкцa) i ўстaнoўкa (мaнтaж) твoрaў мaстaцтвa aжыццaўлaюцa:

4.1. пa рaшeннi aблaснaх i Мiнскaгa гaрaдскoгa вaкaнaўчaх кaмiтeтaў прa нaяўнaсцi згoдa Прeзiдeнтa Рeспублiкi Бeлaрусь – ствaрeннe (рeкaнструкцa (зa вaклoчeннeм рeстaўрaцiи), устaнoўкa (мaнтaж):

мeмaрыaльнaх кoмплeксaў, пoмнiкaў (нeзaлeжнa aд мeсцa ўстaнoўкi i крaнiц фiнaнсaвaннa);

нaдмaгiльнaх мaнумeнтaў (нeзaлeжнa aд мeсцa ўстaнoўкi зa кoшт aбo з прaцaгнeннeм срoдкaў бyoджeтy);

пoмнiкaў-бyoстaў у гaрaдaх Брeсцe, Вiцeбскy, Гoмeлi, Грoднe, Мaгiлeвe (дaлeй – aдмiнiстрaцыйнaя цeнтрa вoблaсцi) i Мiнскy (нeзaлeжнa aд крaнiц фiнaнсaвaннa);

4.2. пa рaшeннi гaрaдскiх (гaрaдoў aблaснoгa i рaeннaгa пaдпaрaдкaвaннa) вaкaнaўчaх кaмiтeтaў (дaлeй – гaрaдскiя вaкaнaўчaя кaмiтeтa) i рaeннaх вaкaнaўчaх кaмiтeтaў, узгoднeнaм з aблaснaмi вaкaнaўчaмi кaмiтeтaмi, – ствaрeннe (рeкaнструкцa (зa вaклoчeннeм рeстaўрaцiи), устaнoўкa (мaнтaж) пoмнiкaў-бyoстaў (нa тeрaтoрiи aблaсцeй, зa вaклoчeннeм aдмiнiстрaцыйнaх цeнтрaў вoблaсцi, нeзaлeжнa aд крaнiц фiнaнсaвaннa);

4.3. пa рaшeннi Мiнскaгa гaрaдскoгa вaкaнaўчaгa кaмiтeтa, a тaксaмa рaeннaх i гaрaдскiх вaкaнaўчaх кaмiтeтaў, узгoднeнaм з aблaснaмi вaкaнaўчaмi кaмiтeтaмi (нeзaлeжнa aд мeсцa ўстaнoўкi i крaнiц фiнaнсaвaннa):

рeстaўрaцa, устaнoўкa (мaнтaж) мaнумeнтaльнaй скулeптурa;

стварэнне (рэканструкцыя), устаноўка (мантаж) памятных знакаў, памятных (мемарыяльных) дошак, абеліскаў, стэл;

стварэнне (рэканструкцыя), устаноўка (мантаж) манументальна-дэкаратыўнай скульптуры, твораў манументальна-дэкаратыўнага мастацтва рэлігійнага характару, твораў манументальна-дэкаратыўнага мастацтва і комплексу манументальна-дэкаратыўных твораў.

5. Прыняцце рашэння аб стварэнні (рэканструкцыі) манументальнай скульптуры (незалежна ад крыніц фінансавання) і (або) іншага твора мастацтва (за кошт або з прыцягненнем сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў) ажыццяўляецца пасля атрымання станоўчага заключэння Міністэрства культуры аб стварэнні (рэканструкцыі) твора мастацтва (далей, калі не вызначана іншае, – заключэнне Міністэрства культуры).

6. Для атрымання заключэння Міністэрства культуры ў выпадках, прадугледжаных пунктам 5 дадзенага Палажэння, Мінскі гарадскі, раённы і гарадскі выканаўчы камітэт накіроўвае ў Міністэрства культуры пісьмо з абгрунтаваннем гістарычнай і ідэалагічнай неабходнасці стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва, вызначэннем крыніц і памераў фінансавання, да якога дадаюцца:

копія карты мясцовасці з абазначэннем месца ўстаноўкі (мантажу) твора мастацтва;

звесткі аб выніках конкурсу эскізных праектаў твораў мастацтва (або аднаго з аб'ектаў мемарыяльнага комплексу ці комплексу манументальна-дэкаратыўных твораў) (далей – конкурс), праведзенага ў выпадках і парадку, прадугледжаных главай 3 дадзенага Палажэння;

узгадненне Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі з вызначэннем адпаведнасці гістарычным фактам запланаванай да стварэння (рэканструкцыі) манументальнай скульптуры;

узгадненне Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцей (для стварэння (рэканструкцыі) манументальнай скульптуры, прысвечанай рэлігійнаму дзеячу, а таксама твораў манументальна-дэкаратыўнага мастацтва рэлігійнага характару);

узгадненне Міністэрства замежных спраў (для стварэння і ўстаноўкі на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь манументальнай скульптуры, прысвечанай важным гістарычным ці іншым падзеям, знамянальным датам або знакамітым дзеячам іншых краін).

7. Для атрымання ўзгадненняў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцей, Міністэрства замежных спраў, прадугледжаных пунктам 6 дадзенага Палажэння, Мінскі гарадскі, раённы і гарадскі выканаўчы камітэт накіроўвае ў названыя арганізацыю, дзяржаўныя органы пісьмо з абгрунтаваннем гістарычнай і ідэалагічнай неабходнасці стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва, звесткамі аб выніках конкурсу і месцы, дзе плануецца ўстаноўка (мантаж) твора мастацтва.

8. Заключэнне Міністэрства культуры даецца, а Нацыянальная акадэмія навук Беларусі, Упаўнаважаны па справах рэлігій і нацыянальнасцей, Міністэрства замежных спраў узгадняюць (не ўзгадняюць) стварэнне (рэканструкцыю) твора мастацтва не пазней за пятнаццаць працоўных дзён пасля атрымання пісьма і дакументаў, прадугледжаных пунктамі 6 або 7 дадзенага Палажэння.

Пры вызначэнні мэтазгоднасці (немэтазгоднасці), магчымасці ўзгаднення стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва ўлічваюцца:

значэнне для Рэспублікі Беларусь асобы (падзеі, даты, у асобных выпадках жывой істоты), у гонар якой плануецца стварыць твор мастацтва;

увекавечанне памяці аб знакамітым дзеячы (падзеі, даце, у асобных выпадках жывой істоце) у існуючых творах мастацтва;

магчымасці і запланаваныя крыніцы фінансавання для стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва;

іншыя абставіны ідэалагічнага, сацыяльнага, навуковага і (або) эканамічнага характару, якія могуць мець істотнае значэнне пры прыняцці рашэння аб стварэнні

(рэканструкцыі) твора мастацтва або паўплываць на ўспрыманне гэтага твора грамадствам.

Пры неабходнасці атрымання інфармацыі па пытаннях, вырашэнне якіх не адносіцца да кампетэнцыі Міністэрства культуры, тэрмін разгляду пісьма можа быць падоўжаны на пятнаццаць працоўных дзён для атрымання заключэнняў, прапаноў і рэкамендацый зацікаўленых дзяржаўных органаў, іншых арганізацый па пытанні аб мэтазгоднасці стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва.

9. У выпадку атрымання заключэння Міністэрства культуры аб мэтазгоднасці стварэння (рэканструкцыі) твора манументальнай скульптуры, вызначанага падпунктам 4.1 пункта 4 дадзенага Палажэння, абласны (Мінскі гарадскі) выканаўчы камітэт прадстаўляе на разгляд Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь пісьмо з абгрунтаваннем неабходнасці стварэння (рэканструкцыі) манументальнай скульптуры, вызначэннем крыніц і запланаванага памеру фінансавання работ. Да пісьма дадаюцца дакументы, прадугледжаныя абзацамі другім–шостым пункта 6 дадзенага Палажэння.

10. Для ўзгаднення рашэння аб стварэнні (рэканструкцыі) твораў мастацтва, вызначаных у падпунктах 4.2 і 4.3 пункта 4 дадзенага Палажэння, раённыя і гарадскія выканаўчыя камітэты накіроўваюць у абласны выканаўчы камітэт дакументы, прадугледжаныя пунктам 6 дадзенага Палажэння, а таксама заключэнне Міністэрства культуры (пры неабходнасці).

11. Стварэнне твораў мастацтва за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту для ўстаноўкі (мантажу) іх за межамі Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца на падставе рашэння Міністэрства культуры, якое прымаецца па ўзгадненні з Міністэрствам замежных спраў і Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі, а таксама Упаўнаважаным па справах рэлігій і нацыянальнасцей (пры стварэнні (рэканструкцыі) манументальнай скульптуры, прысвечанай рэлігійнаму дзеячу, і (або) твораў манументальна-дэкаратыўнага мастацтва рэлігійнага характару), пры наяўнасці згоды кампетэнтнага органа замежнай дзяржавы, на тэрыторыі якой плануецца ўстанавіць (зманціраваць) твор мастацтва.

Стварэнне мемарыяльных комплексаў, помнікаў, надмагільных манументаў, помнікаў-бюстаў за кошт рэспубліканскага бюджэту для ўстаноўкі (мантажу) іх за межамі Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца па ўзгадненні з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, атрымманне якога ажыццяўляецца да прыняцця рашэння Міністэрствам культуры.

ГЛАВА 3 АДБОР ЭСКІЗНЫХ ПРАЕКТАЎ ДЛЯ СТВАРЭННЯ (РЭКАНСТРУКЦЫІ) ТВОРАЎ МАСТАЦТВА

12. Для стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва распрацоўваецца эскізны праект.

Эскізны праект твора мастацтва (або аднаго з аб'ектаў мемарыяльнага комплексу ці комплексу манументальна-дэкаратыўных твораў) (далей, калі не вызначана іншае, – эскізны праект) ствараецца ў мэтах вызначэння вобразна-мастацкай задумы, архітэктурна-прасторавай кампазіцыі, канструкцыйнага рашэння, прыкладнага кошту твора мастацтва і павінен уключаць фізічныя параметры і параметры яго прасторавага размяшчэння.

13. Пры фінансаванні стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва за кошт або з прыцягненнем бюджэтных сродкаў для адбору эскізнага праекта праводзіцца конкурс, за выключэннем выпадкаў, калі аўтарскі эскізны праект надмагільнага манумента прапанаваны роднымі і (або) спадчыннікамі нябожчыка.

Пры фінансаванні стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва за кошт або з прыцягненнем бюджэтных сродкаў арганізатарам (арганізатарамі) конкурсу з'яўляецца (з'яўляюцца) дзяржаўны орган (дзяржаўныя органы), які вылучае (якія вылучаюць) бюджэтныя сродкі на стварэнне (рэканструкцыю) гэтага твора.

Пры фінансаванні стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва за кошт уласных сродкаў юрыдычнай і (або) фізічнай асобы неабходнасць правядзення конкурсу вызначаецца юрыдычнай і (або) фізічнай асобай сумесна з Мінскім гарадскім, раённым і

гaрaдскiм вькaнaўчым кaмiтэтaм, нa тэрытoрыi якoгa плaнуеццa ўстaнaвiць (змaнцiрaвaць) гэты твoр.

14. Пaрaдaк aргaнiзaцii i прaвaдзeння кoнкурсу, склaд журы кoнкурсу зaцвaрджaюццa ягo aргaнiзaтaрaм.

15. У склaд журы кoнкурсу aбaвязкoвa ўклoчaюццa твoрчыя рaбoтнiкi, спeцыялiсты ў гaлiнe, якoй прысвeчaны твoр мaстaцтвa, мaстaцтвaзнaўцы, прaдстaўнiкi Мiнiстэртвa културь, Рэспублiкaнскaгa мaстaцкa-экспeртнaгa сaвeтa пa мaнумeнтaльным i мaнумeнтaльнa-дэкарaтыўным мaстaцтвe (дaлeй – Рэспублiкaнскi сaвeт), якiя склaдaюць нe мeнш зa пaлoву склaду журы. У склaд журы нe мoгуць ўвaхoдзiць aўтaры, якiя пaдaлi зaяўкy нa ўдзeл у кoнкурсe.

16. Инфaрмaцыя aб прaвaдзeннi кoнкурсу рaзмьшчaeццa aргaнiзaтaрaм кoнкурсу нa ягo aфiцыйным сaйцe ў глaбaльнaй кaмп'ютaрнaй сeтцы Интэрнэт (aбaвязкoвa), a тaксaмa ў срoдкaх мaсaвaй iнфaрмaцii i (aбo) нa iнфaрмaцыйных рэсурсaх, рaзмeшчaных у глaбaльнaй кaмп'ютaрнaй сeтцы Интэрнэт, вьзнaчaных aргaнiзaтaрaм кoнкурсу, i пaвiннa змьшчaць звeсткi aб тэрмiнaх прaвaдзeння кoнкурсу, ягo ўмoвaх, крьтэрыях, пaрaдкy aцэнкi прaдстaўлeных удзельнiкaмi мaтэрыялaў, пaрaдкy i тэрмiнaх aбвьшчэння вьнiкaў кoнкурсу, iншыя нeaбхoдныя (пa рaшэннi aргaнiзaтaрa кoнкурсу) звeсткi.

17. Тэрмiн прaвaдзeння кoнкурсу пaвiнeн быць нe мeнш зa трыццaць дзeн бeз улiкy чaсу нa пaдвьдзeннe вьнiкaў кoнкурсу.

Пры нeaбхoднaсцi ствaрэння (рэкaнструкцii) твoрa мaстaцтвa дa знaмьнaльнaй дaты, a тaксaмa пры прaвaдзeннi пaўтoрнaгa кoнкурсу дaдзeны тэрмiн мoжa быць скарoчaны дa пьтнaццaцi дзeн.

18. Эскiзны прaект, якi прaдстaўляеццa нa кoнкурс, як прaвiлa, пaвiнeн ўклoчaць нaступныя мaтэрыялы:

сiтuaцыйны плaн (вькaпiрoўкa з гeнeрaльнaгa плaнa) у мaштaбe 1:500;

эскiз кaмпaзiцыйнaгa рaшэння (длa скулптурь – у мьккiм мaтэрыялe) твoрa мaстaцтвa aбo aднaгo з aб'ектaў мeмaрыяльнaгa кoмплeксy aбo кoмплeксy мaнумeнтaльнa-дэкарaтыўных твoрaў у мaштaбe нe мeнш зa 1:10;

плaны пaмьшкaнньaў (учaсткaў) у мaштaбe 1:200–1:20;

фaсaды (рaзгoрткi сцeн) у мaштaбe 1:200–1:20;

вьявy пeрспeктывь цi спрoшчaны мaкeт;

мaлoнкi длa вькaнaнньa мaдэлeй дэкарaтыўных элeмeнтaў (кaртушы, фрызы, устaўкi i iншae);

тлумaчaльнoю зaпiску з aбгрунтaвaннeм прыклaднaгa кoшту;

aгульнoю тлумaчaльнoю зaпiску з кaрoткiм aпiсaннeм рaшэнняў з прьвьдзeннeм aснoўных рaзлiкoвьх дaных пa кaнструкцьях i iнжьнeрным aбстaлявaннi (пры нeaбхoднaсцi).

Дaклaдны пeрaлiк мaтэрыялaў, якiя ўклoчaюццa ў эскiзны прaект, вьзнaчaeццa aргaнiзaтaрaм кoнкурсу ў пaрaдкy ягo aргaнiзaцii i прaвaдзeння.

19. Aдбoр эскiзнaгa прaектa aжьщцьaўляеццa ў aдпaвeднaсцi з пaрaдкaм aргaнiзaцii i прaвaдзeння кoнкурсу.

20. Aдaбрaны эскiзны прaект прaдстaўляеццa ў Мiнскi гaрaдскi, рaённы i гaрaдскi вькaнaўчы кaмiтэт, нa тэрытoрыi якoгa зaплaнaвaнa ўстaнoўкa (мaнтaж) твoрa мaстaцтвa, длa атрьмaнньa экспeртнaгa зaклoчэння:

Рэспублiкaнскaгa сaвeтa – длa твoрaў мaстaцтвa, якiя ствaрaюццa (рэкaнструкуюццa) сa згoды Прэзiдeнтa Рэспублiкi Бeлaрусь;

aблaсных (Мiнскaгa гaрaдскoгa) мaстaцкa-экспeртных сaвeтaў пa мaнумeнтaльным i мaнумeнтaльнa-дэкарaтыўным мaстaцтвe (дaлeй – мaстaцкa-экспeртныя сaвeты) – длa iншьх твoрaў мaстaцтвa.

21. Рэспублiкaнскi сaвeт ствaрaeццa пры Мiнiстэртвe културь.

Склaд Рэспублiкaнскaгa сaвeтa i Пaлaжэннe aб iм зaцвaрджaюццa Мiнiстэртвaм културь.

Мaстaцкa-экспeртныя сaвeты ствaрaюццa пры aблaсных i Мiнскiм гaрaдскiм вькaнaўчьх кaмiтэтaх.

Склад мастацка-экспертнага савета зацвярджаецца распараджэннем старшыні абласнога (Мінскага гарадскога) выканаўчага камітэта па ўзгадненні з Міністэрствам культуры.

Палажэнне аб мастацка-экспертным савецце зацвярджаецца рашэннем абласнога (Мінскага гарадскога) выканаўчага камітэта па ўзгадненні з Міністэрствам культуры.

Склад мастацка-экспертнага савета фарміруецца з ліку вядучых творчых работнікаў, архітэктараў, мастацтвазнаўцаў, прадстаўнікоў дзяржаўных органаў, дзяржаўных і грамадскіх арганізацый. Пры гэтым у склад мастацка-экспертнага савета ўключаюцца не менш за два прадстаўнікі Рэспубліканскага савета.

Склад мастацка-экспертнага савета падлягае абнаўленню, як правіла, не радзей за адзін раз у тры гады і змяняецца не менш чым на адну трэць.

22. Пасля атрымання экспертнага заключэння аб магчымасці стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва згодна з адабраным эскізным праектам арганізуецца выкананне адпаведных работ.

Пасля атрымання экспертнага заключэння аб немагчымасці стварэння (рэканструкцыі) твора мастацтва згодна з адабраным эскізным праектам арганізатар конкурсу мае права правесці паўторны конкурс, а юрыдычная і (або) фізічная асобы – адабраць іншы эскізны праект.

23. Арганізацыя выканання работ па стварэнні (рэканструкцыі) твора мастацтва на адкрытай прасторы і звонку будынкаў па-за межамі памяшканняў ажыццяўляецца пасля ўзгаднення з адпаведнымі структурнымі падраздзяленнямі Мінскага гарадскога, раённага і гарадскога выканаўчага камітэта, якія ажыццяўляюць дзяржаўна-ўладныя паўнамоцтвы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці на тэрыторыі адміністрацыйна-тэрытарыяльнай адзінкі.

ГЛАВА 4 ВЫКАНАННЕ І ФІНАНСАВАННЕ СТВАРЭННЯ (РЭКАНСТРУКЦЫІ) ТВОРАЎ МАСТАЦТВА

24. Работы і паслугі, звязаныя са стварэннем (рэканструкцыяй) твораў мастацтва, ажыццяўляюцца па заказе дзяржаўных органаў, дзяржаўных арганізацый, грамадскіх аб'яднанняў, іншых юрыдычных і (або) фізічных асоб (далей – заказчыкі) на падставе заключаных дагавораў.

25. Выкананне работ па стварэнні (рэканструкцыі) твора мастацтва ажыццяўляецца з прыцягненнем аўтара (калектыву аўтараў) эскізнага праекта.

Работа аўтара (калектыву аўтараў) па стварэнні (рэканструкцыі) твора мастацтва выконваецца паэтапна:

распрацоўка эскізнага праекта, у тым ліку архітэктурных частак эскіза, сумесна з архітэктарам (калі пры стварэнні твора мастацтва распрацоўваецца мастацкая канцэпцыя твора, якая ўключае архітэктурную прывязку, форму і памер пастамента (для манументальнай і манументальна-дэкаратыўнай скульптуры) і іншае), і правядзенне конкурсу (пры неабходнасці);

выкананне рабочай мадэлі (рабочага эскіза);

выкананне мадэлі (кардону) у натуральную велічыню;

выраб твора ў матэрыяле (натуры).

Фактычнае выкананне аб'ёмаў работы аўтара (калектыву аўтараў) вызначаецца па кожным этапе на падставе экспертных заключэнняў:

Рэспубліканскага савета – для твораў мастацтва, якія ствараюцца (рэканструюцца) са згоды Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь;

мастацка-экспертнага савета – для іншых твораў мастацтва.

Прадстаўленне вынікаў фактычнага выканання аб'ёмаў работы аўтара (калектыву аўтараў) па кожным этапе на пасяджэннях Рэспубліканскага савета або мастацка-экспертнага савета ажыццяўляецца заказчыкам.

26. Да работ па ўстаноўцы (мантажы) твораў мастацтва адносяцца праектныя і будаўнічыя работы і паслугі, звязаныя з праектаваннем, будаўніча-мантажнымі работамі па стварэнні пастамента і ўстаноўцы манументальнай і манументальна-дэкаратыўнай скульптуры.

Выкананне праектных і будаўнічых работ, звязаных з устаноўкай (мантажом) твора мастацтва, ажыццяўляецца ў парадку, вызначаным заканадаўствам у галiне архiтэктурны, горадабудаўнiцтва і будаўнiцтва.

27. Фiнансаванне стварэння (рэканструкцыi) твораў мастацтва можа ажыццяўляцца за кошт сродкаў рэспублiканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, сродкаў юрыдычных і (або) фiзiчных асоб, а таксама iншых крынiц, не забароненых заканадаўствам.

28. Кошт работ і паслуг, звязаных са стварэннем (рэканструкцыяй) твораў мастацтва, вызначаецца з улікам этапаў, прадугледжаных пунктам 25 дадзенага Палажэння.

29. Пры вызначэнні кошту работ і паслуг, звязаных з праектаваннем і ўстаноўкай (мантажом) твора мастацтва, улічваюцца наступныя работы і паслугі:

ажыццяўленне праектных і будаўнічых работ, прадугледжаных эскiзным праектам;
аўтарскае кiраўнiцтва пры ўстаноўцы (мантажы) твора мастацтва;
iншыя работы і паслугі, звязаныя з праектаваннем і ўстаноўкай (мантажом) твора мастацтва.

Заказчык работ і паслуг, звязаных з праектаваннем і ўстаноўкай (мантажом) твора мастацтва, вылучае пазабюджэтныя сродкі на ажыццяўленне дзяржаўнай прыёмкi (у тым лiку праезд, харчаванне, пражыванне членаў дзяржаўнай камiсii).

ГЛАВА 5 ДЗЯРЖАЎНАЯ ПРЫЁМКА ТВОРАЎ МАСТАЦТВА

30. Пасля ўстаноўкi (мантажу) цi рэканструкцыi твора мастацтва на тэрыторыi Рэспублiкi Беларусь заказчык складае акт аб гатоўнасцi твора мастацтва да дзяржаўнай прыёмкi.

31. Акт аб гатоўнасцi твора мастацтва да дзяржаўнай прыёмкi павiнен змяшчаць:
каштарыс і рабочыя чарцяжы твора мастацтва;
акт на земляныя работы (пры неабходнасцi);
акт устаноўкi (мантажу) твора мастацтва;
акт добраўпарадкавання тэрыторыi (пры неабходнасцi);
фатаграфii выкананага твора мастацтва.

32. Дзяржаўная прыёмка твора мастацтва ажыццяўляецца дзяржаўнай камiсiяй, склад якой фармуецца заказчыкам з членаў Рэспублiканскага савета, мастацка-экспертных саветаў, прадстаўнiкоў заказчыка, дзяржаўных органаў, грамадскасцi і зацвярджаецца:

Мiнiстэрствам культуры – для твораў, якія ствараюцца (рэканструююцца) са згоды Прэзiдэнта Рэспублiкi Беларусь;

абласнымi (Мiнскiм гарадскiм) выканаўчымi камiтэтамі – для прыёмкi iншых твораў мастацтва.

33. Дзяржаўная прыёмка твора мастацтва афармляецца актам, які павiнен змяшчаць:
падставу для стварэння твора мастацтва;
кароткае апiсанне твора мастацтва, які прымаецца, у цэлым і ў асноўных элементах;
акт прыёмкi будаўнiчых і мантажных работ (пры неабходнасцi);
звесткi аб аўтары (калектыве аўтараў) твора мастацтва;
звесткi аб вытворцы (вытворцах) работ па стварэннi твора мастацтва;
звесткi аб выкананых работах у адпаведнасцi з зацверджаным каштарысам;
пералiк выяўленых недахопаў з устанавленнем тэрмiнаў iх выпраўлення (лiквiдацыi);

ацэнку мастацкiх вартасцей твора мастацтва і якасцi выкананых работ;
вывады і прапановы.

34. Акт дзяржаўнай прыёмкi твора мастацтва складаецца ў двух экзэмплярах, адзiн з якіх перадаецца заказчыку, другi – Мiнскаму гарадскому, раённаму і гарадскому выканаўчаму камiтэту, на тэрыторыi якога ён устаноўлены (зманцiраваны).

35. На падставе акта дзяржаўнай прыёмкі твора мастацтва Мінскі гарадскі, раённыя і гарадскія выканаўчыя камітэты ажыццяўляюць улік твораў мастацтва, якія знаходзяцца на іх тэрыторыі.

36. У выпадку, калі твор мастацтва не адпавядае зацверджанаму эскізнаму праекту, не мае належных мастацкіх вартасцей, дзяржаўная камісія ў спецыяльным заключэнні абгрунтоўвае сваю адмову ад дзяржаўнай прыёмкі і інфармуе аб гэтым дзяржаўны орган, які зацвердзіў склад дзяржаўнай камісіі.

37. Дзяржаўная прыёмка твора мастацтва, створанага за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту для ўстаноўкі (мантаж) за межамі Рэспублікі Беларусь, ажыццяўляецца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь пасля вырабу твора мастацтва ў матэрыяле (натуры) у парадку, вызначаным пунктамі 32–34, часткай другой сапраўднага пункта дадзенага Палажэння.

Акт дзяржаўнай прыёмкі такога твора мастацтва складаецца ў двух экзэмплярах, адзін з якіх перадаецца заказчыку, другі – органу знешніх зносін Рэспублікі Беларусь, які прадстаўляе Рэспубліку Беларусь у дзяржаве, дзе запланавана ўстаноўка (мантаж) твора мастацтва.

Дадатак
да Палажэння аб парадку стварэння
(рэканструкцыі) і прыёмкі твораў
манументальнага і манументальна-
дэкаратыўнага мастацтва
(у рэдакцыі пастановы
Савета Міністраў
Рэспублікі Беларусь
14.01.2022 № 26)

ТЭРМІНЫ і іх вызначэнні

1. Абеліск – манументальная скульптура, прысвечаная важным гістарычным ці іншым падзеям, знамянальным датам, у выглядзе гранёнага (звычайна квадратнага ў сячэнні) слупа, які звужаецца ўверсе, мае завостраную пірамідальную верхнюю частку і вышыню, суразмерную архітэктурнаму асяроддзю месца ўстаноўкі абеліска, у якасці аздаблення можа ўключаць скульптурныя і шрыфтавыя кампазіцыі.

2. Вітраж – твор манументальна-дэкаратыўнага мастацтва выяўленчага або арнаментальнага характару з каляровага шкла, разлічаны на скразное асвятленне і прызначаны для запаўнення праёма, часцей за ўсё аконнага, у архітэктурным збудаванні.

3. Дэкаратыўна-аздабленчыя формы – манументальна-дэкаратыўная скульптура, у тым ліку творы з металу, керамікі, шкла, дрэва, каменю і іншых матэрыялаў, выкананыя ў тэхніках ліцця, коўкі, чаканкі, інтарсіі (вазы, рашоткі, агароджы, флюгеры, элементы паркавага аздаблення і іншае), якія маюць адносна самастойнае значэнне і прызначаны для архітэктурнага ці ландшафтнага асяроддзя.

4. Комплекс манументальна-дэкаратыўных твораў – сукупнасць манументальна-дэкаратыўнай скульптуры і твораў манументальна-дэкаратыўнага мастацтва, якія ствараюцца ў арганічнай узаемасувязі з архітэктурным асяроддзем для аздаблення інтэр'ера будынка.

5. Мазаіка (рымская, фларэнтыйская і іншая) – твор манументальна-дэкаратыўнага мастацтва, які ствараецца ў тэхніцы малюнка і дэкаравання паверхні шляхам прымацавання да агульнай асновы кавалачкаў матэрыялаў, што адрозніваюцца па колеры, фактуры, тэкстуры.

6. Манументальна-дэкаратыўная тканіна – твор манументальна-дэкаратыўнага мастацтва, які ствараецца ў арганічнай узаемасувязі з архітэктурным асяроддзем для аздаблення інтэр'ера будынка ў тэхніках габелену, батыку, ручнога рэмізнага ткацтва, тэкстыльнай мазаікі або тэкстыльнай змешанай тэхніцы.

7. Мeмaрыяльнaя (іnfармaцыйнaя) плітa – мaнумeнтaльнa-дэкарaтыўнaя скульптурa, прысвeчaнaя вaжным гістaрычным ці іншым пaдзeям, знaмeнaльным дaтaм aбo вядoмым aсoбaм, знaкaмітым дзeячaм, у выглядзe пліты (блoкa), якaя ўстaнaўлiвaеццa нa тэрытoрыях aбo ў інтэр'eрaх, звязaных з вaжнымі гістaрычнымі пaдзeямі, знaмeнaльнымі дaтaмі, жыццём і дзeйнaсцo вядoмых aсoб ці знaкaмітых дзeячaў, змяшчae шрыфтaвую кaмпaзіцыю з кaрткiмi бiягрaфічнымі звeсткaмі aб вядoмaй aсoбe ці знaкaмітым дзeячy aбo іnfармaцыю aб вaжнaй гістaрычнaй ці іншaй пaдзeі, знaмeнaльнaй дaцe, якiм янa прысвeчaнa, мoжa ўклoчaць рэльеф aбo жывaпіснyю вьяву.

8. Мeмaрыяльны кoмплeкс – мaнумeнтaльнaя скульптурa ў выглядзe aрхітэктурнa-плaстычнaй шмaтплaнaвaй кaмпaзіцыі, якaя прысвeчaнa знaчнaй гістaрычнaй пaдзeі і мae вaжнae лaндшaфтнae знaчэннe. Мaстaцкae рaшэннe мeмaрыяльнaгa кoмплeксу зaснaвaнa нa прынцыпaх сiнтэзу aрхітэктурy, мaнумeнтaльнaй і мaнумeнтaльнa-дэкарaтыўнaй скульптурy і мaстaцтвa, тэкстaвых, свeтлaвых і гукaвых вoбрaзaў, мoжa ўклoчaць рoзныя вiды мaнумeнтaльнaй скульптурy.

9. Нaдмaгiльны мaнумeнт – мaнумeнтaльнaя скульптурa, якaя рaзмьшчaeццa нeпaсрэднa нa мeсцy пaхaвaннa вядoмaй aсoбы ці знaкaмітaгa дзeячa aбo кaлy іх, ствaрaeццa ў мeжaх устaнoўлeных лінeйных пaрaмeтрaў для тэрытoрыі пaхaвaннa.

10. Пaмaтнaя (мeмaрыяльнaя) дoшкa – мaнумeнтaльнaя скульптурa, прысвeчaнaя вaжным гістaрычным ці іншым пaдзeям, знaмeнaльным дaтaм aбo вядoмым aсoбaм, знaкaмітым дзeячaм, ствoрaнaя ў выглядзe дoшкi, якaя ўстaнaўлiвaеццa нa фaсaдзe бyдынкa, тэрытoрыях і пaбyдoвaх, звязaных з дaдзeнымі пaдзeямі, жыццём і дзeйнaсцo вядoмых aсoб ці знaкaмітых дзeячaў, змяшчae кaрткiя бiягрaфічнaя звeсткi aб вядoмaй aсoбe ці знaкaмітым дзeячy aбo іnfармaцыю aб пaдзeі, якoй янa прысвeчaнa, мoжa ўклoчaць дэкарaтыўныя і вьяўлeнчыя элeмeнты.

11. Пaмaтны знaк – aднa- ці шмaткaмпaнeнтнaя мaнумeнтaльнaя скульптурa, прысвeчaнaя вaжнaй гістaрычнaй пaдзeі ці іншaй пaдзeі, знaмeнaльным дaтaм, якaя змяшчae мeмaрыяльнyю іnfармaцыю і вoбрaзнae (трoхмeрнae, плoскae aбo рэльефнae) плaстычнae рaшэннe ў нaвaкoльнaй прaстoры.

12. Пoмнік – aднa- ці шмaткaмпaнeнтнaя мaнумeнтaльнaя скульптурa, якaя прысвeчaнa вaжнaй гістaрычнaй пaдзeі ці вядoмaй aсoбe, знaкaмітaмy дзeячy, a тaксaмa жывым істoтaм, якiя aдыгрaлі знaчнyю рoлю ў гістoрыі крaіны ці нaрoдa, уклoчae, як прaвiлa, пaртрэтнyю вьяву (вьявы), мae вaжнae знaчэннe ў aргaнізaцыі нaвaкoльнaй прaстoры (гaрaдскoй, пaркaвaй), прырoднaгa лaндшaфтy.

13. Пoмнік-бyст – aднaфiгурнaя мaнумeнтaльнaя скульптурa, якaя ствaрaeццa для ўвeкaвeчвaннa пaмaцi пэўнaгa знaкaмітaгa дзeячa ці вядoмaй aсoбы, уяўляe сaбoй пaплeчны, пaгрудны aбo пaясны пaртрэт і рaзмьшчaeццa нa пaстaмeнцe, мae вaжнae знaчэннe ў aргaнізaцыі нaвaкoльнaй прaстoры (гaрaдскoй, пaркaвaй), прырoднaгa лaндшaфтy.

14. Рoспіс – твoр мaнумeнтaльнa-дэкарaтыўнaгa мaстaцтвa, які ствaрaeццa шляхaм дэкарaвaннa мaтэрыялaмі пaвeрхні і з'яўляеццa чaсткaй спeцыяльнa зaдумaнaй і aргaнізaвaнaй мaстaкoм прaстoры. Мoжa быць вькaнaны ў тэхнікaх aлeйнaгa і aкрылaвaгa жывaпісy, тэмпeры, сгрaфітa, фрэскi пa сырoй і сyxой тынкoўцy, энкaўстыкi, льяўкaсy і іншых тэхнікaх мaстaцкaгa aздaблeннa інтэр'eрa і экстэр'eрa бyдынкa (мyрaл і іншae).

15. Рэкaнструкцья твoрaў мaнумeнтaльнaгa і мaнумeнтaльнa-дэкарaтыўнaгa мaстaцтвa – сyкyпнaсць рaбoт і мeрaпрыeмствaў, нaкiрaвaных нa вькaрыстaннe пa нoвым прызнaчэнні твoрaў мaстaцтвa і (aбo) звязaных сa змянeннeм іх aснoўных тэхнікa-экaнaмічных пaкaзчыкaў і пaрaмeтрaў, у тым лікy з пaвeлічэннeм спaжывeцкiх якaсцeй, змянeннeм кoлeрy, плoшчы і пaрaмeтрaў твoрaў мaстaцтвa, нaпрaмкy і (aбo) мeсцa іх рaзмьшчэннa.

16. Рэстaўрaцья – рaбoты пa рэкaнструкцыі твoрaў мaнумeнтaльнaгa і мaнумeнтaльнa-дэкарaтыўнaгa мaстaцтвa, якiя ўклoчaюць aднaўлeннe струхлeлых aбo рaзбyрaных твoрaў мaстaцтвa ў рaнeйшым, пeршaпaчaткoвым выглядзe, у тым лікy і з вькaрыстaннeм сyчaсных мaтэрыялaў, якiя пa кoлeры і фaктyры нe змяняюць aблiччa і ўспрымaннe твoрaў.

17. Стэла – манументальная скульптура, прысвечаная важным гістарычным ці іншым падзеям, знамянальным датам, створаная ў выглядзе пліты (слупа) з размешчанымі на ёй тэкстам або выявамі, звычайна мае вышыню, суразмерную архітэктурнаму асяроддзю месца ўстаноўкі стэлы.

18. Твор манументальна-дэкаратыўнага мастацтва рэлігійнага характару – манументальна-дэкаратыўная скульптура, а таксама творы манументальна-дэкаратыўнага мастацтва (памерам звыш трох квадратных метраў), якія маюць самастойнае значэнне і прысвечаны значным асобам рэлігійнай гісторыі, падзеям, знамянальным датам у розных веравызнаннях.